

Arkadaşım Edip Özkale

Kırk yıla yaklaşan eski bir dostluğu geride bırakıp aramızdan ayrılan yakın dostum ve meslektaşım Edip Özkale için bir şeyler yazarken anılarım bir film şeridi gibi gözlerimin önünden akıp geçti. Kendisi herşeyden önce kitap meraklısı bir arkadaşım idi. Ankara'da her cumartesi günü eski kitapçılarda birarada kitap arar dururduk. Kitapları tek tek bakıp seçmekte usanmak nedir bilmezdi. Ben ise onun gibi sık eleyip dokuyamazdım. Onun sayesinde birçok yararlı kitaba da sahip olmuştum. Hatta bana yarayacak diye bazı kitaplarını bile kendi kütüphanesinden bana vermekte çekinmemiştir. Bazen bazı kitapları nasıl arayıp tarayarak bulabildiğine hâlâ şaşar dururum.

Kendisine boş zaman ayırdığını zannetmiyorum. Çünkü her zaman gidişinde kalem elinde bir şeylerle meşgul olduğunu görürdüm. Beni görünce kitaplardan veya tanınmış kişilerden konuşmaktan kendini alamazdı. Ciddi çalışması ve efendi kişiliği ile tanınmış bir arkadaşım idi. Her renkte mürekkebi olan dolma kalemleri kullanırdı. Çok küçük yazısıyla not tutmasını da hiç unutmam. Bira çok iyi not tutardı. Zaten her hususta yeri doldurulamıyacak özelliklere sahip oluşu ile herkes tarafından tanınmıştı.

Benim bazı çalışmalarım için bile yardımda bulunmayı esirgemezdi. Bir defasında Ankara Asri mezarlığında iki ay süre ile pazar günlerinde meşhur adam mezarlarını birlikte parsel parsel dolaşarak aradığımız günleri nasıl unutabilirim. Kendisiyle kolektif olarak bazı kitap çalışmalarımız da oldu. İlk çalışmalarımız 1970 yılında yayınlanan "Türk Haritacılığında 75 yıl" kitabıdır. Ayrıca "Türk Ansiklopedisi"ne (1970, cilt:13, sayı:144, sayfa:503-508) o zaman başında bulunan Fethi Tevetoğlu tarafından istendiği için "Harita Genel Müdürlüğü tarihçesi" adlı maddeyi hazırlamak görevi ikimize verilmişti, biz de hazırlamıştık. Bu ansiklopedideki maddelerin altına yazılan yazar adları için gelen telefona amirlerimiz ne tuhaftır ki Harita Genel Müdürlüğü adına hazırlanmıştır diyerek ansiklopediye adlarımızın konulmasına izin vermemişlerdi. Hatta bu işler hep ikimize verildiği halde "Bu işi her harita subayı yapar." demişler.

Bu çalışmalarımız devam etti.1975 yılında yayınlanan "Türk Haritacılığında 80 yıl" adlı kitabımız Hrt.Gn.Md.lüğü adına basıldı.1977 yılında beraber dilekçe vererek emekliliğimizi istedik.Kader birliğimiz askerliğe son verişimizde de beraber oldu. Ben İstanbul'a yerleşip yayın hayatına girdim.Kendisi ise 4-5 yıl kadar Akara'da kaldı.Bu sürede diğer meslektaşlarımız ile Akara'da 1980 yılında "Haritacılar Albümü" nü yayınladılar.Yine 1980 yılında meslektaşımız Em.Yb.Rıza Şenler ile "Haritacı Mehmed Nevki Paşa ve Türk Haritacılık Tarihi" ile Abdurrahman Aygün paşa'nın yazdığı "Türk Haritacılık Tarihi" adlı 2 ciltlik eserini sadeleştirerek Hrt.Gn.Md.lüğü yayını olarak hazırlamışlardır.

Sonradan İstanbul (Beşiktaş) a yerleşerek "İslâm Tarih,Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi"(İRCICA) nde çalışırken kendisini sık sık ziyaret eder ve kitaplar hakkında sohbet ettiğimiz günler benim tattlı anılarım arasında kalmıştır.Rahatsızlığı sırasında Haydarpasa GATA hastahanesinde yatarken kendisini ziyaret ettiğim esnada (Ölümünden iki gün önce) parmağı ile alnını çizerek bana söylediği "Orhan ,alnıma ne yazıldı ise o olacak,ne yapayım." sözünü pek unutamıyorum.Bende bile bıraktığı anıları ile yerini başkasının dolduramayacak olan yakın bir dostu kaybetmenin acısını her geçen gün daha iyi anlamaktayım. Ruhu şad olsun.

M. Orhan BAYRAK

Doğumu : 1926 Denizli

Öğrenimi : Denizli Gazi ve Adapazarı Sabihanım İlk okulu, Kuleli Askeri Lisesi, Kara Harp Okulu (1951), Topçu Okulu, Harita Yüksek Teknik Okulu (1954).

Kursları : Millî Savunma Bakanlığında Askerî Komptrolörlük, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünde Organizasyon ve Metod (1962).

Görevleri : Harita Genel Müdürlüğünde Nirengi ve Geodezi subayı (1953-1961), Menajman Kısım Amiri (1961-1972), Komptrolör (1972-1977),

Emekliliği : Harita Mühendisi Kıdemli Albay (9 Eylül 1977), İstanbul Anakent Belediyesi Harita Md. (1981-1984), Yazar.

Eserleri:

1. İstanbul'un Tarihi Yerler Kılavuzu (1966,1990),
2. Türkiye Tarihi Yerler Kılavuzu (1979,1982),
3. İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar (1979),
4. Osmanlı Meşhurlarından Fıkralar (1981),
5. Atatürk ve Kurtuluş Savaşı (1981,1990),
6. Ansiklopedik İstanbul Rehberi (1981),
7. "Osmanlı Tarihi" yazarları (1982),
8. Türkiye'yi Kimler Yönetti(1984,1992),
9. Türkiye'nin Panoraması (Yabancı dilde 8 Kitap, 1984-1988),
10. Marmara Bölgesi Doğal ve Tarihi Yerler Sözlüğü (1988),
11. Türk Savaş ve Barışları (1990),

11 eser (22 Kitap)=78 öb

Ref: T0372
Class: C021

M-...

10